

Sygn. akt. IV P 254/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 listopada 2016r.

Sąd Rejonowy w Sanoku – Wydział IV Pracy w składzie:

Przewodniczący : SSR Elżbieta Domańska

Protokolant : Anna Latusek

po rozpoznaniu w dniu 28 listopada 2016r. w Sanoku

sprawy z powództwa: J. M., (...),

przeciwko pozwanemu: syndykowi masy upadłości (...) S.A. w upadłości likwidacyjnej w S., KRS: (...),

o zapłatę

I. z a s ą d z a od pozwanego syndyka masy upadłości (...) S.A. w upadłości likwidacyjnej w S. na rzecz powoda J. M. kwotę 2 450,00 zł. (słownie: dwa tysiące czterysta pięćdziesiąt złotych) brutto z ustawowymi odsetkami od dnia 11 grudnia 2013 r. do dnia zapłaty tytułem wynagrodzenia za pracę w miesiącu listopadzie 2013 r.

II. z a s ą d z a od pozwanego syndyka masy upadłości (...) S.A. w upadłości likwidacyjnej w S. na rzecz powoda J. M. kwotę 209 zł. (słownie: dwieście dziewięć złotych) tytułem kosztów procesu.

III. o d s t ę p u j e od obciążania pozwanego kosztami procesu należnymi na rzecz Skarbu Państwa.

IV. n a d a j e wyrokowi w pkt. 1 rygor natychmiastowej wykonalności.

Sygn. akt IV P 254/16

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 28 listopada 2016 r.

W dniu 23 czerwca 2016 r. powód J. M. złożył pozew przeciwko pozwanemu syndykowi masy upadłości (...) S.A. w upadłości likwidacyjnej w S. o zapłatę kwoty 2 450,00 zł brutto z ustawowymi odsetkami od dnia 11 grudnia 2013 r. do dnia zapłaty tytułem wynagrodzenia za pracę w miesiącu listopadzie 2013 r., którego do chwili obecnej nie otrzymał mimo wezwań pozwanego do jego zapłaty.

(pozew z dnia 23 czerwca 2016 r. – k. 2 – 4, stanowisko powoda zawarte w piśmie przygotowawczym pełnomocnika powoda z dnia 22 sierpnia 2016 r. – k. 34 – 35)

Pozwany syndyk masy upadłości (...) S.A. w upadłości likwidacyjnej w S. w odpowiedzi na pozew z dnia 20 lipca 2016 r. wniósł o oddalenie powództwa podnosząc, iż nie kwestionuje co do zasady żądania powoda, ale przepisy ustawy z dnia 28 lutego 2003r., prawo upadłościowe i naprawcze w brzmieniu obowiązującym na dzień ogłoszenia upadłości (...) S.A. (Dz.U. z 2012 r., poz. 1122) w przypadku ogłoszenia upadłości obejmującej likwidację majątku dopuszczały kontynuowanie przez syndyka działalności produkcyjnej. W niektórych sytuacjach było to wręcz wskazane, bowiem celem postępowania upadłościowego ma być nie tylko zaspokojenie wierzycieli w jak największym stopniu, ale też o ile racjonalne względy na to pozwolą zachowanie dotychczasowego przedsiębiorstwa dłużnika (art. 2 prawa upadłościowego i naprawczego). W przypadku (...) S.A., ze względu na znaczenie tego przedsiębiorstwa

w kraju i regionie, kontynuowanie działalności produkcyjnej było wyjątkowo uzasadnione. Podejmując utrzymanie przedsiębiorstwa w ruchu syndyk masy upadłości w upadłości likwidacyjnej usiłował także uzyskać z jego zbycia wyższą cenę, by tym samym zapewnić w wyższym stopniu zaspokojenie wierzycieli. Prowadzenie działalności w warunkach upadłości to trudność – szczególnie w tej branży. Skutek był taki, że nie udało się wypracować na tyle dużego zysku, aby pokryć wszystkie koszty tej działalności. Z okresu prowadzonej działalności tj. od listopada 2013 r. do 31 grudnia 2015 r. powstały, więc znaczne zaległości, w tym wobec pracowników, którzy wynagrodzenia otrzymywali z trzymiesięcznym opóźnieniem oraz dostawców podzespołów. W tych okolicznościach, zdaniem pozwanego, złożony pozew jest bezzasadny, a co najmniej przedwczesny. Sporządzając plan podziału funduszy masy upadłości syndyk masy upadłości uwzględni powoda, jako wierzyciela stosownie do wielkości posiadanych w dyspozycji środków. Nie ma, bowiem warunków wybiórczego zaspokajania wierzycieli danej kategorii z pominięciem pozostałych zgodnie z art. 343 prawa upadłościowego i naprawczego. Strona pozwana nie dała powodowi powodów do wytoczenia powództwa i skierowania sprawy na drogę postępowania sądowego. Działanie powoda jest nieuzasadnione z uwagi na okoliczności, stosowania przepisów prawa upadłościowego i naprawczego. Zgodnie z art. 343 z masy upadłości zaspokajają się w pierwszej kolejności koszty postępowania, a jeżeli fundusze masy upadłości na to pozwalają – również inne zobowiązania masy upadłości, o których mowa w art. 230 ust. 2. Artykuł 230 ust. 2 mówi z kolei, że do zobowiązań z masy upadłości zalicza się między innymi zobowiązania powstałe po ogłoszeniu upadłości, w szczególności należności ze stosunku pracy przypadające za czas po ogłoszeniu upadłości.

(stanowisko pozwanego zawarte w odpowiedzi na pozew z dnia 10 sierpnia 2016 r. – k. 13 – 17, podtrzymane w piśmie przygotowawczym strony pozwanej z dnia 27 września 2016 r. – k. 39 – 42)

Sąd ustalił następujący stan faktyczny :

Powód J. M. pracował w (...) Sp. o. o. w S. następcy prawnego (...) S.A., a wcześniej S. (...) w S. na podstawie umowy o pracę od dnia 1 września 1971 r. Postanowieniem z dnia 7 października 2013 r. została ogłoszona upadłość (...) S.A. w S.. Z dniem 30 listopada 2013 r. doszło do rozwiązania łączącej powoda J. M. z powyższym zakładem pracy umowy o pracę na podstawie art. 30 § 1 pkt. 2 k.p. w związku z art. 1 ustawy z dnia 13 marca 2003 r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników. Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych wypłacił powodowi w dniu 4 grudnia 2013 r. kwotę 6 563,22 zł. brutto z tytułu niezaspokojonych roszczeń pracowniczych z okresów poprzedzających upadłość – zaległe wynagrodzenie oraz w dniu 19 grudnia 2013 r. kwotę brutto w wysokości 11 850,00 zł. z tytułu niezaspokojonych roszczeń pracowniczych obejmujących okres po ogłoszeniu upadłości – odprawę ekonomiczną i odszkodowanie z tytułu skrócenia okresu wypowiedzenia.

Powód podczas zatrudnienia u pozwanego pracował w pełnym wymiarze czasu pracy, na stanowisku starszego inspektora z wynagrodzeniem średnim miesięcznym wyliczonym jak ekwiwalent za niewykorzystany urlop wypoczynkowy w wysokości 2 370,00 zł. brutto.

W miesiącu listopadzie 2013 r. powód J. M. pracował dla pozwanego i nie otrzymał z tego tytułu wynagrodzenia za świadczoną pracę, co jest niesporne między stronami. Do chwili obecnej wymagalna wierzytelność powoda nie została umieszczona w żadnym planie przedłożonym sędziemu komisarzowi przez syndyka. Ma zostać uwzględniony w planie funduszu podziału masy upadłości, jako wierzyciel, stosownie do wielkości posiadanych przez pozwanego w dyspozycji środków.

(dowód: umowa o pracę z dnia 1 września 1971 r. – teczką B akt osobowych powoda, świadectwo pracy z dnia 2 grudnia 2014 r. – teczką B akt osobowych powoda, zaświadczenia z dnia 1 sierpnia 2016 r. – k. 19, 20, pismo Sądu Rejonowego Wydziału V Gospodarczego z dnia 10 listopada 2016 r. – k. 45)

Dokonane w niniejszej sprawie ustalenia faktyczne Sąd oparł o wskazany wyżej materiał dowodowy, uznając go za wystarczający do poczynienia stosownych ustaleń i rozstrzygnięcia na tej podstawie przedmiotowej sprawy.

Przede wszystkim Sąd dał wiarę przedłożonym do akt sprawy wszelkim dokumentom zalegającym w aktach osobowych powoda, jak też przedłożony przez strony, a dotyczącym stosunku pracy, wykonywanej przez niego pracy. Dokumenty te sporządzone były przez uprawnione do tego organy i w przepisanej formie, nadto żadna ze stron nie kwestionowała ich prawdziwości, a jedynie odmiennie interpretowała treści w nich zawarte. Powyższa dokumentacja pozwoliła Sądowi na bezsporne ustalenie rodzaju, charakteru oraz specyfiki pracy świadczonej przez powoda, jak również braku zapłaty za świadczoną przez niego pracę w okresie objętym żądaniem pozwu.

Każda ze stron inaczej interpretuje ustalenia tego stanu faktycznego wyciągając w tej konsekwencji odmienne wnioski prawne.

Sąd zważył co następuje :

Roszczenie powoda jest zasadne.

Powyższa wierzytelność powoda powstała po ogłoszeniu upadłości (...) S.A. w S., czyli w wyniku działalności prowadzonej przez syndyka masy upadłości. W takiej sytuacji do rozpoznania powyższego roszczenia właściwą jest droga procesu cywilnego – pracowniczego i Sąd Cywilny – Sąd Pracy winien go rozpoznać merytorycznie.

Należy zauważyć, iż wierzytelności podlegające zaspokojeniu w postępowaniu upadłościowym dzielą się na dwie grupy, które można określić jako: 1.) wierzytelności upadłościowe, tzn. wierzytelności majątkowe powstałe w stosunku do upadłego przed ogłoszeniem upadłości; 2.) wierzytelności w stosunku do masy, czyli wierzytelności majątkowe powstałe w zasadzie po ogłoszeniu upadłości, a wynikające z reguły z czynności syndyka lub zarządcy masy upadłości w tym z czynności dokonanych przez upadłego, jeżeli w postępowaniu z możliwością zawarcia układu powierzono mu sprawowanie zarząd masą; do wierzytelności w stosunku do masy upadłości zaliczyć należy także te, które wynikają ze stosunków obligacyjnych związanych jeszcze przed ogłoszeniem upadłości, w które to stosunki po ogłoszeniu upadłości „wstąpił” syndyk (lub zarządca masy). Jak zauważył Sąd Apelacyjny w Szczecinie w wyroku z dnia 19 grudnia 2012 r., sygn. Akt I ACa 461/12 zgłoszeniu w postępowaniu upadłościowym nie podlegają wierzytelności w stosunku do masy upadłości (tak m.in. M. Allerhand, prawo upadłościowe, s. 298; I. Dukiel, Zgłoszenie ..., s. 34; W. Głodowski, Pozycja prawna ..., s. 59; S. Gurgul, s. 762; K. Piasecki, s. 229; P. Zimmerman, s. 350). Nie podlegają one ustaleniu w trybie postępowania upadłościowego, tzn. nie są umieszczane na liście wierzytelności, nawet gdyby miały być zaspokojone w ramach planu podziału funduszków masy (art. 343 ust. 1; w tym celu powinny być one natomiast umieszczone w planie podziału funduszków masy). Chodzi bowiem o wierzytelności wynikające w zasadzie z czynności syndyka, których istnienie i wysokość powinna być mu znana. Jeżeli jednak istnienie lub wysokość wierzytelności okaże się między stronami sporna, tak jak w tym przypadku, gdy pozwany wnosił o oddalenie powództwa powoda, to zgodnie z dominującym poglądem jej dochodzenie odbywa się w trybie odpowiedniego powództwa wytoczonego przeciwko albo przez masę upadłości (syndyka). Wierzytelność w stosunku do masy – także jeżeli została stwierdzona orzeczeniem właściwego organu) jest zaspokajana w trybie art. 343. Stanowisko to, które w pełni podziela skład orzekający w tej sprawie, przemawia za uznaniem dopuszczalności drogi procesu w powyższej sprawie i konieczności rozpoznania powództwa powoda, jako roszczenia powstałego po ogłoszeniu upadłości w wyniku działalności gospodarczej syndyka, stąd pozew powoda nie został przekazany do rozpoznania we właściwym trybie postępowania upadłościowego, gdyż do jego rozpoznania jedyną właściwą drogą jest wytoczone przez powoda J. M. powództwo przeciwko syndykowi masy upadłości (...) S.A. w upadłości likwidacyjnej w S. przed sądem cywilny – sądem pracy.

Zgodnie z art. 342 ust. pkt. 1 prawa upadłościowego i naprawczego obowiązującego na dzień ogłoszenia upadłości (...) S.A. w S. do pierwszej kategorii należności podlegających zaspokojeniu z funduszków masy upadłości należą koszty postępowania upadłościowego, przypadające za czas po ogłoszeniu upadłości należności alimentacyjne oraz renty za wywołanie choroby, niezdolności do pracy, kalectwa lub śmierci oraz z tytułu zamiany uprawnień objętych treścią prawa dożywocia na dożywotnią rentę, należności z tytułu bezpodstawnego wzbogacenia masy upadłości, należności z zawartych przez upadłego przed ogłoszeniem upadłości umów, których wykonania zażądał syndyk, należności powstałe z czynności syndyka albo zarządcy oraz należności, które powstały z czynności upadłego dokonanych

po ogłoszeniu upadłości, nie wymagających zgody nadzorcy sądowego lub dokonanych za jego zgodą. Zgodnie z tym artykułem do pierwszej kategorii należności podlegających zaspokojeniu z funduszków masy upadłości zalicza się tak jak wynagrodzenie i wydatki syndyka należności ze stosunku pracy, czyli między innymi wynagrodzenie pracownika upadłego. Zarówno wynagrodzenie i wydatki syndyka, jak i należności ze stosunku pracy stanowią koszty postępowania upadłościowego o czym stanowi art. 230 ust. 1 i 2 prawa upadłościowego, zgodnie z którego treścią obowiązującą w dniu ogłoszenia upadłości(...) S.A. w S. „do kosztów postępowania upadłościowego zalicza się opłaty sądowe oraz wydatki niezbędne do osiągnięcia celu postępowania, w szczególności wynagrodzenie i wydatki syndyka, nadzorcy sądowego i zarządcy oraz ich zastępców, wynagrodzenie i wydatki członków rady wierzycieli, wydatki związane ze zwołaniem wierzycieli, koszty doręczeń, obwieszczeń i ogłoszeń, przypadające za czas po ogłoszeniu upadłości podatki i inne daniny publiczne, wydatki związane z zarządem masy upadłości, w tym przypadające za czas po ogłoszeniu upadłości należności ze stosunku pracy oraz należności z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne, wydatki związane z likwidacją masy upadłości, chociażby do likwidacji doszło na podstawie układu.” Zaliczenie należności ze stosunku pracy w tym wynagrodzeń pracowników powstałych po ogłoszeniu upadłości do kosztów postępowania ma ten skutek, iż należności te stosownie do art. 343 ust. 2 postępowania upadłościowego są zaspakajane niezwłocznie w miarę posiadanych funduszków. Przy pokrywaniu kosztów postępowania upadłościowego zgoda sędziego komisarza nie jest potrzebna. Jest to uzasadnione ekonomią procesową oraz następstwem płynności zjawisk związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej przez syndyka. Trudno bowiem wymagać prawidłowego funkcjonowania tej działalności w sytuacji, gdy każda płatność z tym związana mogłaby być przez syndyka regulowana dopiero po wyrażeniu zgody przez sędziego – komisarza. Praktyczniej i efektywniej byłoby wtedy nie udzielać zgody na prowadzenie działalności gospodarczej przez syndyka. (komentarz: A. Jakubecki, F. Zedler, Prawo ..., Kraków 2003, s. 599, teza 1, J. Minkus, A. Świderek, D. Zienkiewicz Prawo upadłościowe i naprawcze, Komentarz, Warszawa 2004, s. 594; S. Gurgul, Prawo ..., Warszawa 2006, s. 927, nb. 8) Syndyk masy upadłości (...) S.A. obejmując zarząd nad tym upadłym, z chwilą ogłoszenia jego upadłości postanowieniem z dnia 7 października 2013 r., rozpoczął prowadzenie działalności gospodarczej na własne ryzyko. Jako przedsiębiorca jego obowiązkiem było racjonalne gospodarzenie środkami pieniężnymi, mające na względzie, by zaciągane zobowiązania, również wobec zatrudnionych przez niego pracowników, nie przewyższyły osiągniętego z tej działalności zysku. Jeżeli tak się dzieje, to syndyk naraża się, jak każdy przedsiębiorca na konieczność poniesienia z tym związanych konsekwencji, jak na przykład dochodzenia przez wierzycieli roszczeń wobec niego w drodze procesu, odnosi się to między innymi do należności z tytułu świadczenia pracy na rzecz upadłego w tym czasie, które w przypadku pozwanego, stają się wymagalne w każdym miesiącu z dołu począwszy od dnia 11 – tego każdego następującego po sobie miesiąca, i z chwilą ich wymagalności winny być przez syndyka regulowane na bieżąco w miarę posiadanych funduszy. W przypadku powoda J. M. świadczył on pracę na rzecz syndyka masy upadłości (...) S.A. w upadłości likwidacyjnej w S. w miesiącu listopadzie 2013 r. i za pracę powyższą, do chwili obecnej, nie otrzymał zapłaty. Roszczenie to jest wymagalne i winno być jako należność zaliczone do kategorii pierwszej jako tzw. koszty postępowania regulowane w pierwszej kolejności. Plan podziału funduszu masy, w którym winna znaleźć się powyższa wierzytelność powoda do chwili obecnej nie został przez pozwanego przedłożony.

Mając powyższe na uwadze, jak również to, iż wierzytelność powoda z tytułu świadczonej na rzecz pozwanego pracy w miesiącu listopadzie 2013 r. nie jest przedwczesną, jest wymagalną, zachodzą pełne podstawy do jej zasądzenia od syndyka masy upadłości (...) S.A. w upadłości likwidacyjnej w S., dlatego też tak orzeczono w pkt. I wyroku.

Kierując się treścią uchwały Sądu Najwyższego z dnia 10 lica 2015 r. sygn. Akt III CZP 29/15, iż w razie współuczestnictwa formalnego (art. 72 § 1 pkt. 2 k.p.c.) do niezbędnych kosztów procesu poniesionych przez współuczestników reprezentowanych przez jednego pełnomocnika będącego adwokatem lub radcą prawnym zalicza się wynagrodzenie ustalone odrębnie w stosunku do każdego współuczestnika. Sąd winien jednak obniżyć to wynagrodzenie, jeżeli przemawia za tym nakład pracy pełnomocnika, podjęte przez niego czynności oraz charakter sprawy. (art. 109 § 2 k.p.c.), sąd obniżył należne na rzecz powoda wynagrodzenie tytułem kosztów zastępstwa procesowego. Jak pisze w uzasadnieniu powyższej uchwały Sąd Najwyższy „orzekanie o kosztach procesu opiera się na dwu zasadach podstawowych, mających głębokie, ugruntowane podłoże aksjologiczne oraz długą tradycję normatywną – na zasadzie odpowiedzialności za wynik procesu oraz zasadzie kosztów niezbędnych i celowych (art.

98 k.p.c). Zasada odpowiedzialności za wynik procesu oznacza, że strona, która sprawę przegrała, zobowiązana jest zwrócić przeciwnikowi poniesione przez niego koszty, a z zasady kosztów niezbędnych i celowych wynika, że chodzi tylko o te koszty, które były niezbędne do celowego dochodzenia praw lub celowej obrony. Oprócz tego w procesie funkcjonują także zasady uzupełniające, tj. zasada zawinienia (art. 101, 103, 110 i 842 § 1), zasada słuszności (art. 102) oraz zasada kompensaty (art. 100 i 104). Wszystkim tym zasadom przyświeca idea sprawiedliwości i proporcjonalności.

Współuczestnictwo formalne, z którym możemy przyjąć, iż mamy do czynienia w przypadku roszczenia powoda, gdyż chociaż nie zostało na podstawie art. 219 k.p.c. połączone do łącznego rozpoznania i rozstrzygnięcia, chociaż powód wystąpił przed Sądem w grupie pracowników zgłaszających swoje indywidualne roszczenia z samodzielnych „jednakowych” stosunków prawnych i był reprezentowany przez tego samego pełnomocnika będącego adwokatem, jest skutkiem podmiotowo – przedmiotowej kumulacji roszczeń. W przypadku współuczestnictwa formalnego mamy do czynienia ze zbiorem kilku lub więcej spraw, połączonych zazwyczaj wyłącznie pragmatycznym dążeniem do wspólnego rozstrzygnięcia, a więc orzeczenia wydanego szybciej i taniej; w ujęciu techniczno procesowym jest ona w prawdzie jedną sprawą, integruje jednak kilka (wiele) spraw obejmujących roszczenia lub zobowiązania jednego rodzaju, oparte na jednakowej podstawie faktycznej i prawnej. Do kosztów procesu poniesionych przez każdego z współuczestników zalicza się wynagrodzenie pełnomocnika ustalone odrębnie według ustalonych stawek opłat. Oczywiście, dzieląc stanowisko Sądu Najwyższego z przytoczonej uchwały, jest poza sporem, iż podmiotowo – przedmiotowa kumulacja roszczeń oraz skorzystanie przez współuczestników sporu z pomocy jednego pełnomocnika powoduje obniżenie kosztów, zarówno indywidualnych, jak i publicznych (społecznych) – z wyjątkiem opłat sądowych (art. 4 ust. 1 zdanie drugie u.k.s.c.) - a także przyczynia się do usprawnienia i przyspieszenia postępowania. W tej sytuacji dochodzi również do zmniejszenia nakładu pracy pełnomocnika oraz zaoszczędzenia jego czasu. Nie musi on multiplikować wielu czynności procesowych, przygotowywać odrębnych pism procesowych, wносить oddzielnych środków odwoławczych. Dlatego, zdaniem Sądu, zachodzą w tym przypadku pełne podstawy do tego by koszty obejmujące wynagrodzenie pełnomocnika zwrócić powodowi z obniżką, sięgającą poza stawkę minimalną, uwzględniającą mniejszy nakład pracy pełnomocnika w danej konkretnej sprawie, a także podjęte przez niego czynności, analogiczne jak w przypadku pozostałych powodów oraz charakter sprawy.

Sąd mając na uwadze trudną sytuację upadłego, wielu wierzycieli oczekujących na zaspokojenie ich roszczeń, w tym samego powoda i całej grupy pracowników pozwanego, kierując się treścią art. 102 k.p.c. odstąpił od obciążania go kosztami procesu w postaci opłaty od pozwu.

W pkt. IV wyroku Sąd nadał wyrokowi w pkt. I rygor natychmiastowej wykonalności po myśli art. 477² § 1 k.p.c.

Sędzia Sądu Rejonowego

Elżbieta Domańska